

Smart mobility. Dutch reality.

Digitalisering Overheden
Open college Smart Mobility, 14 februari 2020
Ineke Meijer en Simone Schiebergen

Data op orde; waarom? Verkeersmanagement

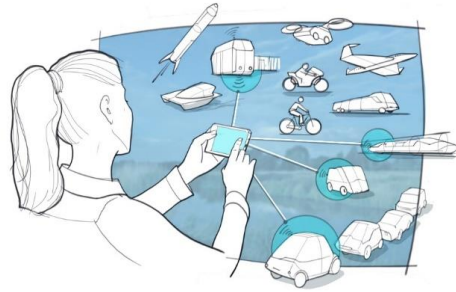

NOS NIEUWS • POLITIEK • GISTEREN, 05:50

'Routeplanners en navigatie-apps moeten straten met scholen vermijden'

Data op orde; waarom? Ontwikkelingen als MaaS, TT, zelfrijdend

Data op orde; waarom? T.b.v. eigen overheidsorganisatie

Nieuwe werkelijkheid: geen verkeersbesluit, geen boete

donderdag 17 januari 2019 • Nettie Bakker • 530x gelezen

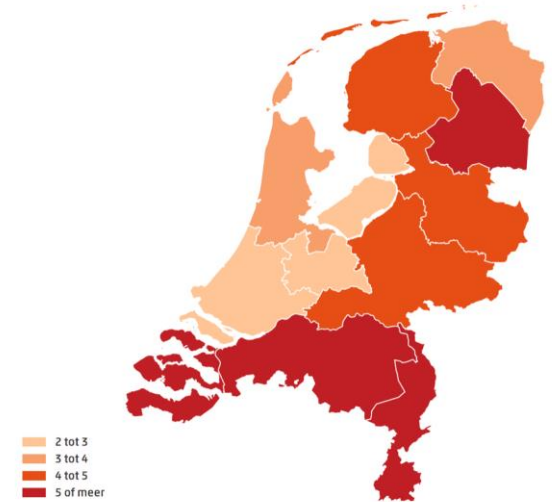
- Overheid heeft niet alleen zorg te dragen voor fysieke infrastructuur, maar ook voor de digitale!
- Data als input voor beleid (bijv. ikv verkeersveiligheid)

Verkeersdoden naar provincie per 100 duizend inwoners, 2018

Regio	statcode
Groningen	3,8
Friesland	4,2
Drenthe	5,3
Overijssel	4,3
Flevoland	2,4
Gelderland	4,5
Utrecht	2,5
Noord-Holland	3,2
Zuid-Holland	2,7
Zeeland	5,2
Noord-Brabant	5,9
Limburg	5,2

Bron: CBS, Rijkswaterstaat

Verkeersdoden naar provincie per 100 duizend inwoners, 2018

In het kort

- Data is **randvoorwaardelijk** voor ontwikkelingen als MaaS, autonoom rijden, Talking Traffic, etc.
- En data helpt om **beter beleid** te maken.
- Dat vereist **kwaliteit, beschikbaarheid, correctheid** van data.
- Een aanzienlijk deel van die data komt uitsluitend uit **publieke bron**.
- We beginnen niet vanaf nul, maar ondanks eerdere inspanningen zijn we er nog niet in geslaagd om kwaliteit van publieke data **structureel op orde** te hebben & houden.
- Daarvoor zijn **sturing en prioriteit** nodig op bestuurlijk en hoog-ambtelijk niveau resp. organisatie binnen en tussen overheden.
- En het gaat alleen slagen, als we als overheden **allemaal** mee doen.

Data Top 15 als vertrekpunt

1. Geplande wegwerkzaamheden
2. Actuele wegwerkzaamheden
3. Incidenten
4. Restduur incidenten
5. Maximum snelheden
6. Borden (ge- en verbod)
7. Regelscenario's uit verkeerscentrales
8. Beeldstanden rijkswegen
9. Brugopeningen
10. Statische parkeerdata
11. Dynamische parkeerdata
12. Evenementdata
13. iVRI data (incl. topologie)
14. Data voor logistiek (o.a. milieuzones, laad- en losplekken, doorrijhoogtes)
15. Fietsdata (o.a. herkomst/bestemming, routes en snelheden, gebruik stallingen)

Oók privacy en security op orde hebben

Gemeente Amsterdam

Politie Amsterdam loerde onterecht in data van milieucamera's

Datalek provincie: meer dan 10.000 privacygevoelige gegevens onbeschermd

Gemeente Ede waarschuwt burgers na hack van website

woensdag 10 augustus 2016, 12:44 door [Redactie](#), 19 reacties

Datalekmeldingen blijven stijgen

Nieuwsbericht / 6 februari 2020

Categorie:

Meldplicht datalekken,
Overheid & de AVG

Smart mobility. Dutch reality.

Digitalisering Overheden: bestuurlijk kader

- **Rijk en regio zetten gezamenlijk in** op meerjarig transitieproces richting data-gedreven beleidsvorming en operatie. Ter bevordering van uiteenlopende beleidsdoelen (duurzaamheid, leefbaarheid, verkeersveiligheid, bereikbaarheid, efficiënte overheid, etc.)
- **BO MIRT 2018:** in elk landsdeel de afspraak gemaakt dat overheden versneld digitaliseren (“data op orde” in 2023).
- **BO Smart 3 juni 2019:** bestuurlijke aandacht en prioriteit voor digitalisering, nut & noodzaak erkend, uitgangspunten bevestigd
- **BO MIRT 2019:** afspraken voor gezamenlijke aanpak Digitalisering, als vertrekpunt voor de vorming van regionale data organisaties, een landsdelige dataketenoverleg en bundeling van expertise.

Blauwdruk Digitalisering Overheden (in Mobiliteit)

Smart mobility.
Dutch reality.

Regionaal

Landsdelige samenwerking

[Lees meer](#)

De Minister van IenW en haar bestuurlijke collega's in de 5 MIRT-landsdelen hebben afgesproken om Digitalisering versneld te realiseren, dit per landsdeel op te pakken en de voortgang in de reguliere BO-MIRT overleggen te bespreken.

In een Implementatieplan leggen samenwerkende overheden met alle inliggende gemeenten binnen elk landsdeel vast dát en hoe zij dit gezamenlijk oppakken, voortbouwend op bestaande regionale ambtelijke en bestuurlijke samenwerkingsverbanden. Om de goede uitvoering van Digitaliseringsafspraken in de gehele regio te kunnen garanderen wordt een regionaal ambtelijk en bestuurlijk sturings-, monitoring- en escalatieproces ingericht.

Individuele overheid

[Lees meer](#)

Elke provincie en gemeente is zelf verantwoordelijk voor het organiseren van Digitalisering in en door de eigen organisatie.

Overheden voegen Digitalisering toe aan hun bestaande kerntaken en zorgen ervoor dat eigen relevante besluiten en activiteiten ook digitaal, machine readable en volgens landelijke kwaliteitsafspraken voor anderen beschikbaar zijn.

Regionaal Data Team

[Lees meer](#)

Een Regionaal Data Team kan tactische en operationele uitvoeringstaken ten behoeve van Digitalisering in een landsdeel gezamenlijk, deskundig en efficiënt uitvoeren. Overheden in een landsdeel kunnen hierdoor worden ontlast, maar blijven altijd zelf eindverantwoordelijk.

Een Regionaal Data Team handelt namens de 'eigen' overheden en is onderdeel van de regionale samenwerkingsverbanden met structurele bemensing en financiering. Het Regionaal Data Team kan een doorontwikkeling zijn van een regionaal Tactisch of Verkeerskundig Team, RegioRegie of Regiodesk.

Private partijen

[Lees meer](#)

Voor private partijen die hoogwaardige overheidsdata gebruiken of data en diensten kunnen leveren, vormen de nationale data-instituten het single point of contact. Hier kunnen publiek-private ervaringen worden gedeeld en landelijk uniforme afspraken worden gemaakt.

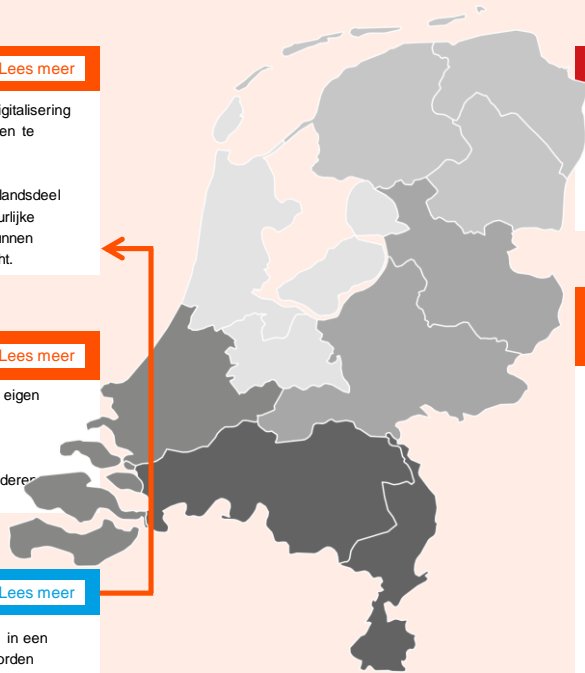
Nationale data-instituten (o.a. NDW)

[Lees meer](#)

De diverse nationale data-instituten als NDW, RDW, SHPV, NBd, NWB, DOVA en Kadaster hebben reeds of krijgen een rol in de beschikbaarheid en kwaliteit van overheidsdata. Hun bestaande taken worden waar nodig herijkt onder regie van IenW.

Zij ontvangen data van de Regionale Data Teams en delen landelijke constatering (over kwaliteit, beschikbaarheid, dekking, correctheid, actualiteit) met hen; het aanspreken en escaleren bij afzonderlijke overheden is aan het Regionaal Data Team.

Nationale data-instituten vormen de nationale ontsluitingspunten en waar nodig inkooporganisaties van kwalitatief hoogwaardige overheidsdata. Zij spelen in de aanloopperiode een actieve rol in het landelijk organiseren van Digitalisering, vooral om te komen tot landelijke (kwaliteits- en proces)afspraken en instrumenten.

Landsdelige samenwerking

De minister van IenW en haar bestuurlijke collega's in de 5 MIRT-landsdelen hebben afgesproken om Digitalisering versneld te realiseren, dit per landsdeel op te pakken en de voortgang in de reguliere Bestuurlijke Overleggen MIRT te bespreken. In de aanloopperiode leggen samenwerkende overheden binnen elk landsdeel vast in een Regionaal Implementatieplan dát en hoe zij dit gezamenlijk oppakken. Daarbij worden alle inliggende gemeenten betrokken en wordt voortgebouwd op bestaande regionale ambtelijke en bestuurlijke samenwerkingsverbanden. Structureel wordt regionaal een ambtelijk en bestuurlijk monitoring- en escalatieproces ingericht om de goede uitvoering van de Digitaliseringsafspraken in de gehele regio te kunnen garanderen. Ook op het niveau van het landsdeel bouwt Digitalisering voort op en is een toevoeging op de bestaande regionale samenwerkingsvormen, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Initiële taken Digitalisering:

- Gezamenlijk optrekken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT
- Inliggende overheden binnen het landsdeel informeren en komen tot bindende afspraken met alle inliggende gemeenten

(bijvoorbeeld door het opnemen van Digitalisering in subsidievoorwaarden vanuit provincies aan gemeenten)

- Binnen de landelijke aanpak (onder andere deze Blauwdruk) een Regionaal Implementatieplan opstellen voor de periode t/m 2023, waarin beschreven wordt hoe Digitalisering in het betreffende landsdeel wordt opgepakt, inclusief een fasering (in bijv. stapsgewijze implementatie bij de inliggende overheden en/of stapsgewijze aanpak van de verschillende data-items) met mijlpalen
- Bestuurlijk bekrachtigen van het implementatieplan (middel) en de structurele datalevering (doel).

Structurele taken Digitalisering:

- Naleving van afspraken door inliggende overheden (laten) monitoren en bewaken (tactisch operationele uitvoering kan plaatsvinden door een Regionaal Data Team)
- Inliggende overheden aanspreken op het niet nakomen van afspraken
- (Bestuurlijke) escalatie bij het niet nakomen van afspraken.

Individuele overheid

Elke provincie en gemeente is zelf verantwoordelijk voor het organiseren van Digitalisering in en door de eigen organisatie. Om deze verantwoordelijkheid goed in te vullen, voeren overheden in de aanloopperiode een aantal initiële en eenmalige taken uit met als doel om voor de periode daarna een aantal taken structureel te beleggen en te borgen.

Initiële taken Digitalisering:

In de aanloopfase is de voornaamste taak dat overheden Digitalisering toevoegen aan hun bestaande kerntaken. Data of Digitalisering wordt ook wel aangeduid als de 'vijfde modaliteit': overheden hebben hierin, net als voor de andere modaliteiten, een taak en verantwoordelijkheid als onderdeel van de eigen politiek-bestuurlijke ambities en reguliere taken en verantwoordelijkheden. Deze nieuwe data-taken leveren ook directe meerwaarde aan (het kostenefficiënt realiseren van) de eigen beleidsdoelen. Digitalisering zelf vraagt echter nauwelijks compleet nieuwe taken, maar is een toevoeging op bestaande taken in relatie tot het inrichten, beheren en managen van de publieke ruimte, zoals verkeersmanagement en assetmanagement. Het toevoegen van

Digitalisering als kerntaak omvat onder meer:

- Bestuurlijk bekrachtigen van de Digitaliseringsopgave in zowel het Regionaal Implementatieplan als in beleids- en uitvoeringsnota's en -programma's, zodat deze wordt verbonden met bredere opgaven, ambities en doelstellingen van overheden en bestuurlijk wordt vastgelegd
- Opnemen in eigen organogram, functieprofielen, afsprakenkaders, werkprocessen en -procedures, prestatieafspraken (SLA's), en dergelijke van de eigen overheidsorganisatie.

Structurele taken Digitalisering:

Op een structurele basis dragen overheden er zorg voor dat eigen relevante besluiten en activiteiten ook digitaal, machine readable en volgens landelijke kwaliteitsafspraken voor anderen beschikbaar zijn. Dit betekent onder andere het structureel:

- Hanteren van standaard werkprocessen en -procedures
- Hanteren van standaard tools en instrumenten
- Bewaken en naleven van standaard prestatieafspraken (SLA's).

Regionaal Data Team

Door een Regionaal Data Team kunnen veel tactische en operationele uitvoeringstaken ten behoeve van Digitalisering in een landsdeel gezamenlijk, deskundig en efficiënt worden uitgevoerd. Overheden in een landsdeel kunnen hierdoor worden ontlast, maar blijven altijd zelf eindverantwoordelijk. In dit team komen diverse taken en disciplines samen, waaronder het vergaren van kennis, het zorgdragen voor harmonisering en uniformering en het borgen van kwaliteit en uitvoeringsondersteuning.

Taken van een Regionaal Data Team zijn:

- Ondersteunen bij dataproductie m.b.v. landelijke tools
- Monitoren van landelijke afspraken en ten aanzien van landelijke instrumenten
- Aanspreken van en indien nodig (bestuurlijk) escaleren bij de 'eigen' overheden in geval van problemen
- Doorleveren van data aan, en interactie met, de nationale data-instituten.

Een Regionaal Data Team kan een doorontwikkeling zijn van een regionaal Tactisch of Verkeerskundig Team, RegioRegie of Regiodesk en kan voor de 'eigen' overheden in een landsdeel ook taken uitvoeren als het bestellen van iVRI's, het zorgdragen voor ketenbeheer, het toezien op privacy en security, (het laten) aanleggen en beheren van ICT, afnemen van diensten (cloud diensten, iDiensten) en het realiseren van een gecoördineerde Minder Hinder Aanpak voor het informeren van weggebruikers. In dit team komen diverse taken en disciplines samen, waaronder het vergaren van kennis, het zorgdragen voor harmonisering en uniformering en het borgen van kwaliteit en uitvoeringsondersteuning. Een Regionaal Data Team moet kunnen handelen namens de 'eigen' overheden en onderdeel zijn van de regionale samenwerkingsverbanden met structurele bemensing en financiering.

Nationale data-instituten (o.a. NDW)

De diverse nationale data-instituten als NDW, RDW, SHPV, NBd, NWB, DOVA en Kadaster hebben reeds of krijgen een rol in de beschikbaarheid en kwaliteitcontrole van overheidsdata. Hun bestaande taken worden waar nodig herijkt onder regie van lenW.

De Nationale data-instituten vormen de nationale ontsluitingspunten van kwalitatief hoogwaardige overheidsdata. Nationale data-instituten ontvangen data van de Regionale Data Teams en delen landelijke constatering (kwaliteit, beschikbaarheid, dekking, correctheid, actualiteit) met hen; het aanspreken van en escaleren naar individuele overheden is aan het Regionaal Data Team. Nationale data-instituten spelen in de aanloopperiode een actieve rol in het landelijk organiseren van Digitalisering, voor zowel overheidstaken als ook ten behoeve van private partijen.

Mogelijke taken van de nationale data-instituten zijn:

- Beheer en doorontwikkeling van werkprocessen en -procedures (die overheden kunnen gebruiken)
- Ontwikkeling en beheer van tools en instrumenten (zoals

dashboards, die Regionale Data Teams kunnen gebruiken)

- Komen tot en bewaken van landelijke prestatieafspraken (realistische en bruikbare SLA's)
- Beschikbaar stellen van overheidsdata als open data
- Inkoop van data voor overheden (zoals floating car data maar ook data die vanuit een make-or-buy-afweging beter en goedkoper kan worden ingekocht)
- Opnemen van levering van specifieke publieke data items door marktpartijen in (CROW-) bestekteksten.

Rijkswaterstaat

RWS opereert zowel op regionaal als op landelijk niveau. RWS en regio's maken afspraken over de regionale rol van RWS. lenW en RWS maken afspraken over de landelijke rol. RWS bewaakt zelf de consistentie tussen de regionale en landelijke rol. lenW neemt initiatief om op gezette tijden de best practices op het gebied van Digitalisering op te nemen in wet- en regelgeving.

Private partijen

Voor private partijen die hoogwaardige overheidsdata gebruiken of data en diensten kunnen leveren, vormen de nationale data-instituten het *single point of contact*. Hier kunnen publiek-private ervaringen worden gedeeld en uniforme afspraken worden gemaakt. Bij toenemende beschikbaarheid en kwaliteit van overheidsdata, wordt gebruik en levering interessanter voor internationaal opererende bedrijven, zoals bedrijven in de automobielandustrie en data-bedrijven.